

Raadighed over de Statsmidler, der ere henlagte til geistlige Embeder — det var vort Første i 1875—76, det Andet var: Bliver Noget af disse Midler flydende, hvilket efter vor Formening kun kan ske med Rigsdagens Samtykke, hører det ind under Statskassen og kun der. Det samme Standpunkt beharede vi Aaret efter, idet vi efter en nærmere Udvikling af Ministerens saakaldte „egenraadige Fremgangsmaade“ udtalte, „at Rigsdagen ved Behandlingen af nærværende Finantslovsforslag væner om Lovgivningsmagtens Ret med Hensyn til Ordningen af denne Sag“. Det fattede vi i Spidsen som det Afgjøende, som det, det kom an paa, at det er Statsmidler, og at Statsmidler, forsaavidt de ikke bruges i samme Dieblit, som de komme ind — saaledes som f. Ex. Netsbetjentes Gebyrer — ingen anden Plads have end i Statskassen. Der er altsaa fuldstændig Logisk Sammenhæng mellem Finantsudvalgets Standpunkt i 1875—76 og i 1876—77. Det tredje og mere Underordnede, som der den Gang var Tale om, var Følgende, som jeg nu skal nævne for Aaret 1875—76. Det hedder i vor Betænkning: „Naar Ministeren endelig undgaar at besvare Spørgsmaalet, om han anser sig berettiget til at disponere over disse saaledes henlagte Midler uden Lovgivningsmagtens Medvirkning, da er han, for saa vidt deri maatte ligge et bekræftende Svar, ogsaa i dette Stykke i Modstrid med, hvad der om Sagen hidtil har været forhandlet paa Rigsdagen.“ Det er, som sagt, det Underordnede, vi tale kun derom, for saa vidt Ministeren undgaar at besvare Spørgsmaalet, thi det er naturligtvis ganske underordnet, om der gaar nogle Tusind Kr. i Vasken. Det samme fremtræder i Betænkningen Aaret efter. Idet vi fremsatte som Hovedsætning: at værne om Lovgivningsmagtens, altsaa begge Things og Regeringens Ret til Ordning af Sagen, søgte vi til: „idet man samtidig sikker de inddragne Midler imod en Anvendelse, som ikke forud har vundet den bevilgende Myndigheds Billigelse, og nedlægger en Indsigelse imod den Vilkaarlighed, som den paaandede ministerielle Fremgangsmaade fremviser.“ Det turde altsaa være klart, at det, som vi i Finantsudvalget i 1875—76 og ligeledes i 1876—77 hævdede, var i fuld Overensstemmelse med de Grundsætninger, som have ledet Thinget ved Behandlingen af de af de senere Aars Regeringer fremsatte Præfærentlovsforslag: at Stiftsmidlerne ere Statsmidler, at Ordningen af Sagen tilkommer ikke Administrationen, og at deres Plads er paa Finantsloven og ikke andensteds. Se vi nu det forelaagte Forslag i Belysning af denne Stilling, vil man formentlig snart komme til at erkjende, at for saa vidt der skulde blive gjort Forsøg paa igjen ved tredje Behandling at meddele os, at det er det gamle Standpunkt fra i Fjor, man staaer paa, vil man ikke kunne faae Drenlyd for

en saadan Udtalelse. Jeg tillader mig at gjøre opmærksom paa det Forslag, her foreligger, og som man temmelig let gif hen over, om jeg end antager, at vi vilde faae lidt mere Forklaring at høre senere. Forslaget blev nemlig omtalt af den ærede Ordfører saaledes, at nu havde vi „fuldstændig Sikkerhed med Hensyn til dette Punkt“, og af den ærede Minister blev det udsagt, at det i Overensstemmelse med Udvalgets Flertal stillede Forslag selvfølgelig maatte begrænde hans Anvendelse af disse Midler til det Beløb, der var nævnet. Det Sidste er jo klart og utvetydigt nok; Ordførers Ord er ganske vist sikkert nok i sin Form, men efter min Formening fuldstændig urigtigt i sit Indhold, med mindre man er overordentlig naif om med, hvad man vil have Sikkerhed for. Det hedder nemlig her: „Desuden bemyndiges Regeringen til af de Midler, der ved Afdrag i de større Præstefalds Indtægter uden særligt angivet Diemed midlertidig ere inddragne under Stiftsmidlerne, at anvende indtil 25,000 Kr. osv., dog at intet Præstefalds samlede Indtægt derved bringes til at overstige 2400 Kr.“ Hvad gjør man nu ved denne Anmærkning? Man gjør, hvad et Ministeren veligt finder Blad har sagt, man giver ham langt Mere, end han nogenstunde har ventet; man giver ligefrem Lovhjemmel for en Fremgangsmaade med Hensyn til Stiftsmidlerne, som man i Fjor og i Fjorfor betegnede som egenraadig, idet man nedlagde bestemt Indsigelse mod denne Vilkaarlighed osv. Det, som man altsaa i Fjor og i Fjorfor i Tanke og Ord kaldte „en Vilkaarlighed“, mod hvilken man vilde nedlægge Indsigelse, kaldte „en egenraadig Fremgangsmaade fra Ministerens Side“, tager man nu op og giver Lovhjemmel, ja man giver endog Præmie for, at det er slet. Og samtidig siger man; „Vi staa paa samme Standpunkt“ Man skulde undlade Forsvar; man skulde blot sige, vi staa i en ny Situation, det er det Trylleord, som kan forklare Alt, men saa behøve vi ikke at diskutere mere. Historie og Logik, Alt er ude, naar man blot kan sige, det er en ny Situation, saa ophører ganske Forskjellen paa ministeriel og antiministeriel under samme Ministerium, lige saa Forskjellen før og efter den 12te April 1877. Man Lovhjemler, billiger, sætter Præmie paa den Fremgangsmaade, som Ministeren uden Rigsdagens Samtykke hidtil har benyttet og benyttet imod Finantsudvalgets gjentagne Protest i Betænkningen og Thingets Protest ved det af Folkethinget fastholdte Forslag i Fjor om Stiftsmidlerne. Og hvad er det nu, man billiger? Man billiger Bestemmelsen om, hvilke Præsteembeder der blive ledige og skulde staa urorte, indtil i al Fald ny Ledighed indtræder, maasse om 15, 20 ja 30 Aar. Dette overlader man til Ministeren. Ja det kan være rigtigt, det er i Konsekvens med, hvad der er slet efter den hidtil gjældende Ordning. Men jeg siger desuden: Man